

SOVAK
ROČNÍK 32 • ČÍSLO 12 • 2023
OBSAH

Iva Librová „Nejen naši společnost, ale i celé vodárenství čeká řada výzev.“ říká předseda představenstva VAS Ing. Jindřich Král	1
Iva Librová Spolupráce mezi vlastníky a provozní společností je přínosná	3
Zdeňka Jedličková, Pavel Straka Výskyt dusičnanů v podzemní vodě v době kůrovcové kalamity	6
Umělá inteligence a nakládání s osobními údaji	10
Jakub Adámek, Ondřej Rada Připravovaná „havarijní“ novela vodního zákona	12
Zápis z představenstva a valné hromady EurEau	16
Technologie nitrátové zkratky	20
Radka Hrdinová 21. ročník konference Provoz vodovodů a kanalizací	22
Inovace SAINT-GOBAIN PAM pro naši budoucnost	28
Z regionů	30
Radka Hrdinová Ministerstvo financí připravuje pro období 2027–2031 změnu cenové regulace	34
Lenka Fremrová Nové normy vydané v září a říjnu 2023 (podle Věstníku ÚNMZ) – výběr	36
Rejstřík 2023	41

Alegorii řeky Dyje a městský znak Znojma znázorňuje vstupní vitráž dodnes funkčního znojmského vodojemu z roku 1950. Vodojem, jenž projektoval Vilém Lorenc, je národní kulturní památkou. Autorem návrhu vitráže je Vojtěch Kubašta.
Foto: Ing. Jaroslav Hedbávný

„Nejen naši společnost, ale i celé vodárenství čeká řada výzev,“ říká předseda představenstva VAS Ing. Jindřich Král

Iva Librová

VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s., která provozuje vodovody a kanalizace na území Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina, v prosinci letošního roku oslaví třicet let od svého založení. Na to, co třicet let společnosti přineslo a co se dá čekat v jejím působení dále, jsme se zeptali předsedy představenstva této společnosti, Ing. Jindřicha Krále.

ROZHOVOR

Společnost vznikla privatizací státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace. Zároveň vznikaly i svazky obcí. Můžete přiblížit tento dnes již historický okamžik?

VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s., (VAS) vznikla na základě rozhodnutí Ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci ČR ze dne 15. 9. 1993, kterým došlo k privatizaci státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace. K 1. 12. 1993 byly z bývalého státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace, s. p., utvořeny společnosti, k nimž patřila i VAS.

Za další zlomový okamžik považuje VAS rok 2012, kdy se podařilo 100 % dát do českých rukou, tedy do držení Svazu VKMO s. r. o. Proč se o to usilovalo a co to přineslo za výhody?

Tomuto okamžiku předcházelo několik důležitých milníků. Především to bylo založení společnosti Svaz VKMO v roce 1999. Cílem založení této společnosti bylo mimo jiné i sčelit vlastnictví akcií od jednotlivých svazků a mít jednoho hlavního komunálního vlastníka. Postupně se omezoval vliv zahraniční společnosti na řízení a kontrolu VAS, až došlo k rozhodnutí prodat francouzské akcie společnosti Svaz VKMO.

Dalším důležitým momentem bylo vykoupení akcií od drobných akcionářů, které mělo několik fází, nicméně dnes máme jednoho vlastníka, který sdružuje celkem 15 subjektů a zastupuje více než 650 obcí.

Sčelení akcionářské struktury má nesporně několik výhod. Zástupci vlastníků mají přímý vliv na obchodní vedení společnosti a podílí se na její kontrole. Za dobu, kdy máme jednoho komunálního vlastníka, jsme se také naučili úspěšně využívat vertikální spolupráce, která přináší ekonomický profit vlastníkově infrastruktury i provozní společnosti.

Jak funguje symbióza mezi provozní společností a vlastníky?

Má několik úrovní práce a spolupráce. Nejdůležitější z pohledu společnosti je rozhodování vlastníků na jednání valné hromady společnosti a obchodní vedení rozhodováním na úrovni představenstva. Z pohledu vlastníka je velice dů-

ležitá spolupráce při správě, provozu a obnově infrastrukturního majetku a přípravě investic. Tato spolupráce je hodně ovlivňována lidským faktorem a politickou stabilitou příslušného regionu.

Které další klíčové mezníky v historii společnosti vnímáte jako hlavní?

Nedá se označit nějaký hlavní mezník, i když za dobu třiceti let existence VAS bylo několik důležitých okamžiků. Jako první mě napadne úvěr ve výši 80 mil. Kč, který jsme si vzali v roce 1996 a z jehož prostředků jsme vybavili naše provozní střediska novou technikou. Důležitý byl pro naši společnost Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje, o jehož přijetí bylo rozhodnuto

Ing. Jindřich Král

v roce 2002. Dá se říct, že každá velká stavba se pro naši společnost stává a stává významným mezníkem, který přispívá ke zlepšení životního prostředí. Myslím, že velmi významným okamžikem pro společnost bylo udělení prestižní NÁRODNÍ CENY KVALITY v roce 2022.

Můžete přiblížit, jak si Vaše společnost stojí v oblasti provozování vodárenské infrastruktury?

VAS je významným provozovatelem vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu s působností v Jihomoravském kraji, Kraji Vysočina a částečně i v Pardubickém kraji. Pro 507 000 obyvatel, žijících v 729 městech a obcích, ročně vyrobí 24 318 000 m³ velmi kvalitní pitné vody, která ke svým odběratelům putuje více než 5 000 km dlouhou vodovodní sítí. Pitná voda je upravována v 85 moderně vybavených úpravárnách vody. K tomu se VAS věnuje také čištění odpadních vod, které se 3 100 km kanalizačních sítí dostávají na 171 čistíren. Ročně je tak vyčištěno 29 742 000 m³ odpadních vod. Společnost nepřetržitě kontroluje kvalitu jak pitné vody, tak i odpadní vody vypouštěné zpět do přírody, a to prostřednictvím svých akreditovaných vodohospodářských laboratoří.

Vaše společnost se ale věnuje i dalším činnostem, že?

Ano. K dalším činnostem, kterým se VAS věnuje, patří projektová činnost, prodej vodohospodářského materiálu, stavebně-montážní činnosti, poradenství městům a obcím a ostatní služby související s oborem vodárenství.

Věnujete se také modernizaci služeb zákazníkům?

Této oblasti věnujeme velkou pozornost. V roce 2022 zprovoznila VAS na svých webových stránkách první část služby Vyjadřovacího portálu nazvanou Poskytnutí informace k existenci sítí. Na tuto službu postupně naváže ještě další rozšíření s názvem Vyjádření k projektovým dokumentacím. Novinkou pro zákazníky je také nová aplikace Ester, jejímž prostřednictvím si mohou zájemci objednat externí služby společnosti jako dovoz pitné vody cisternou, vývoz odpadní vody fekálním vozem nebo si objednat laboratorní služby. Dlouhodobě zákazníkům nabízíme možnost instalace dálkově odečítaných vodoměrů a celou řadu dalších služeb včetně online zákaznického portálu.

Velmi zajímavé jsou také výzkumné projekty, jež zaujaly odbornou veřejnost. Jedná se zejména o projekt Léčiva v odpadních vodách a projekt věnovaný toxicitě odpadní vody. Oba projekty podrobněji představíme i v dalších vydáních tohoto časopisu. Můžete tedy alespoň nastínit, na co se tyto projekty zaměřily?

U léčiv jsme si chtěli ověřit jejich chování při transportu na čistírnu a při procesu čištění na našich vybraných čistírnách. Zajímalo nás rovněž jejich výskyt v kalech. Tento projekt je unikátní v tom, že pro lepší názornost pracujeme s definovanou denní dávkou a přepočítáváme zjištěné koncentrace na jednotlivá balení příslušného léčiva. K projektu toxicity nás přivedla havárie na jedné z našich významných čistíren. U obou projektů se projevila vysoká odborná znalost našich specialistů a analytiků. Ověřili jsme si, že jsme schopni poměrně rozsáhlé projekty realizovat projektovým řízením, vlastními silami a na vlastních analytických zařízeních.

Společnost ale není jen o technologiích, ekonomice a provozování. Je to i o lidech. VAS má přes jeden tisíc zaměstnanců, někteří jsou zde krátce, jiní pamatují mnohé. Co bylo a je podle Vás v oblasti lidských zdrojů důležité?

Pro nás je velmi důležitá stabilita našich pracovníků. Opravdu máme mnoho zaměstnanců, kteří zde strávili skoro celý svůj profesní život. Jsou to nesmírně důležití lidé, kteří ví naprosto přesně, kudy vede vodovodní nebo kanalizační trubka, co potřebuje pro svůj bezchybný chod naše úpravna nebo čistírna. Naši specialisté jsou schopni vypořádat se s jakoukoliv kritickou nebo mezní situací.

Přesto se daří společnost omlazovat, což pozorujeme i v komisích SOVAK ČR, kam za Vaši společnost přicházejí noví, mladí lidé. Čím to je?

Práce s mladými lidmi je to, na čem si v naší společnosti hodně zakládáme. Snažíme se mladé kolegy nejdříve získat, následně dovzdělávat, předat informace a hlavně mladé zaměstnance v naší společnosti udržet. Hodně nám v tomto směru pomáhá naše interní vzdělávací Akademie VAS. Jedná se o projekt, který jsme spustili v roce 2018 a pokračuje dodnes. Naši mladí odborníci jsou systematicky ve čtyřech semestrech seznamováni s principy fungování naší společnosti, ale zároveň jsou zapojováni do projektů a učí se projektovému řízení. Lektory jsou přitom naši odborníci a specialisté, v některých případech dokonce kolegové, kteří sami v Akademii VAS začínali. Kromě toho využíváme také externích lektorů.

Jaká je podle Vás budoucnost VAS a celkově vodárenství?

Jak obor, tak naši společnost čekají určitě velké výzvy, a to hned v několika oblastech. Jako první bych jmenoval klimatickou změnu. Budeme se do budoucna muset vypořádat s nestabilitou počasí, výkyvy ve srážkách, úbytkem vody v tocích i v podzemí. Zaměřit se na diverzifikaci zdrojů surové vody a důsledně chránit strategické vodní zdroje. Velkou budoucnost v našem oboru

bude mít zavádění nových moderních technologií reagujících na pokrok v oblasti digitalizace, automatizace a řídicích systémů výrobních procesů. V poslední době se hodně mluví o látkách, které nově vzbuzují obavy. Zde si obor bude muset jasně stanovit hranici, co je skutečné riziko pro zdraví a životní prostředí a co je nepřiměřená opatrnost. Velké nároky na obor a naši společnost představují výzvy spojené s Green Dealem a požadavky na udržitelné hospodářství.

Obnovitelné zdroje energie budou pro vodohospodářství do dalších let zcela zásadní. Podle nových pravidel Evropské unie se musí vodohospodářské společnosti stále více zaměřovat na ochranu životního prostředí, evidovat a dokládat data z čistíren odpadních vod. Vše má vést ke klimatické neutralitě.

V naší společnosti jsme již zahájili projekty posilující nezávislost na nakupovaných energiích, ale řadu zásadních opatření máme ještě před sebou.

V současné době se připravuje strategie společnosti pro další období. Kam se tedy podle Vás bude společnost ubírat?

Nová strategie, tak jak je připravována, je právě reflexí nových výzev v našem oboru. Chceme přispět k dosažení udržitelnosti infrastrukturního i provozního majetku, posílit energetickou soběstačnost zvláště u čistíren nad 10 000 ekvivalentních obyvatel, realizovat projekty zaměřené na digitalizaci a automatizaci, otevřít se více zákazníkovi, pokračovat v inovativních a výzkumných projektech.

30 let je významné výročí. Co byste popřál Vaší společnosti do dalších let?

Aby se jí dařilo plnit firemní poslání, a tím být pro zákazníky dlouhodobým partnerem, poskytujícím kvalitní a odborné vodohospodářské služby.

Děkuji Vám za rozhovor.

Mgr. Iva Librová, MBA
VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.